TORAH OHR · PARSHAS CHAYEI SARAH · MAAMAR 2

להבין ענין משארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט...

To understand the teaching of our Sages, "Better is one hour..."

◇

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

1 שייך לפסוק ואברהם זקן בא בימים

Pertaining to the verse "And Avraham was old, advanced in days."

2 להבין ענין משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי עוה"ב [עולם הבא]. וצריך להבין והלא תכלית תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] הוא שמהם נעשו לבושין לנשמה שתוכל ליהנות מזיו השכינה בעוה"ב [בעולם הבא]

To understand the teaching of our Sages, of blessed memory: "Better is one hour of teshuvah and good deeds in this world than all the life of the World to Come." And this must be understood: is not the purpose of teshuvah and good deeds that garments for the soul are made from them, so that it can enjoy the radiance of the Shechinah in the World to Come,

כמאמר הזוהר ע"פ ואברהם זקן בא בימים באינון יומין עילאין כו' ווי ליה להוא גברא דגרע יומין לעילא דכד בעיין לאלבשא ליה באינון יומין יומא דפגם חסרא ליה מההוא לבושא כנ"ל.

as the Zohar says on the verse "And Avraham was old, advanced in days": "in those supernal days," etc.; "Woe to the man who diminished days above! For when they come to clothe him in those days, the day that he blemished is missing from that garment," as mentioned above?

3 והענין דהנה ענין זיו השכינה בעוה"ב [בעולם הבא] אינו כמו התפשטות חיות אלקות בתוך העולמות. כמ"ש ואתה מחיה את כולם שהחיות אלקות המתלבש תוך עלמין אינו מושג ונראה.

The explanation is that the radiance of the Shechinah in the World to Come is not like the spreading forth of the divine life-force within the worlds, as it is written, "And You give life to them all"; for the divine life-force that is clothed within the worlds is not grasped or seen.

כמשל התפשטות החיות של הנשמה תוך הגוף בהתחלקות האברים ובודאי בהחיות רוחני לא שייך כלל שיהיה בו ג"כ התחלקות החיות לחלקים כי אין ברוחניות שום תמונה וציור.

As in the analogy of the spreading forth of the soul's life-force within the body, divided among the limbs; and certainly, in the spiritual life-force, division of the life-force into parts does not apply at all, for in spirituality there is no image or form.

4 והנה התפעלות החיות באברים ניכר ונראה. אבל מהות ועצמות החיות אינו נראה וניכר כלל.

Now the effect of the life-force in the limbs is recognizable and visible, but the essence and being of the life-force is not visible or recognizable at all.

כמו כן חיות אלקות המחיה כל העולמות בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] ותכלית בודאי אין בהחיות הרוחני בחי' גבול ותכלית ד"מ [דרך משל] חיות המחיה את עיגול כדור השמים בודאי לא יתכן לומר שגם החיות הרוחני הוא בתמונת עיגול כנ"ל

So too the divine life-force that gives life to all the worlds, which are bounded and finite: certainly in the spiritual life-force there is no aspect of limit and end. For example, the life-force that gives life to the round sphere of the heavens: certainly it cannot be said that the spiritual life-force too is in the form of a circle, as mentioned above;

רק שהתפשטות החיות הוא לפי תמונת כלי המקבל החיות ואע"פ [ואף על פי] שהחיות מתלבש לתוכו מ"מ החיות עצמו אינו בגדר מקום וגבול:

only that the spreading forth of the life-force accords with the form of the vessel that receives the life-force; and even though the life-force is clothed within it, nevertheless the life-force itself is not within the bounds of place and limit.

5 ובזה יובן דכתיב מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] ותרגומו זיו יקריה שהוא רק זיו והתפשטות הארה בלבד. וכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא.

And with this will be understood what is written, "The whole earth is full of His glory," and its Targum [renders], "the radiance of His glory," which is only a radiance, a spreading forth of illumination alone. And it is written, "The heavens and the earth I fill."

והענין ששניהם אמת כנ"ל וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו כו'.

And the explanation is that both are true, as mentioned above. And this is what our Sages, of blessed memory, said: "Wherever you find the greatness of the Holy One, blessed be He, there you find His humility," etc.

דהיינו לא כמו שהעולם סוברים שגדולת הבורא נק' מה שהוא יתי' מחיה כל העולמות שאדרבה זו היא ירידה אצלו יתי' שמשפיל עצמו ומתלבש תוך כ"ע [כל עלמין] להחיותם ולקיימם.

That is: not as people think, that what is called the greatness of the Creator is that He, blessed be He, gives life to all the worlds; for on the contrary, this is a descent for Him, blessed be He, that He lowers Himself and is clothed within all the worlds to give them life and to sustain them.

6 ומ"ש ואתה מחיה את כלם אינו שבח בבחי' גדולתו ית' שלגדולתו אין חקר ולתבונתו אין מספר אלא השבח הוא בבחי' ענוה שלו שיוכל להשפיל עצמו וכו'.

And what is written, "And You give life to them all," is not praise in terms of His greatness, blessed be He, for "His greatness is unsearchable" and "His understanding is beyond number"; rather, the praise is in terms of His humility, that He is able to lower Himself, etc.

אבל ענין עוה"ב [עולם הבא] שנהנין מזיו השכינה הוא השגת מהות ועצמות התפשטות החיות אלקות בבחי' גילוי:

But the World to Come, in which they enjoy the radiance of the Shechinah, is the grasp of the essence and being of the spreading forth of the divine life-force, in a manner of revelation.

7 ועתה צריך להבין איך תוכל הנשמה שהיא בחינת נברא יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] להשיג מהות ועצמות אלקות שאינו בבחי' השגה וגבול

Now it must be understood: how can the soul, which is a created being, an existence and a thing unto itself, grasp the essence and being of G-dliness, which is not within the bounds of comprehension and limit?

ואף שהנשמה היא חלק אלוה ממעל הוא ד"מ [דרך משל] כענין טפת הזרע שנמשכה מן המוח שלא יתכן לומר שגם עודנה במוחו היתה טפת זרע גשמית שא"כ הי' [היה] נחסר מהמוח כו'.

And even though the soul is "a part of G-d above," this is, by way of analogy, like the drop of seed that is drawn from the brain: it cannot be said that while still in his brain it was a physical drop of seed, for if so, the brain would be diminished, etc.

אך שבאמת התחלת המשכתה מן המוח הוא כח רוחני לבד אלא שאח"כ בהשתלשלות ירידתה דרך חוט השדרה נשתנית ונעשית טפה גשמית.

Rather, in truth, the beginning of its drawing forth from the brain is a spiritual power alone; only afterward, in the successive stages of its descent through the spinal cord, it is changed and becomes a physical drop.

כן עד"מ הנשמה עיקר שרשה מבחי' אלקות ממש רק שנשתלשלה בירידתה להיות בחי' נברא יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] כו'.

So, by way of analogy, the soul: its essential root is from the level of G-dliness itself, only that it descended step by step to become a created being, an existence and a thing unto itself, etc.

8 וא"כ איך תוכל להשיג מהות ועצמות אלקות. והענין דהנה כתיב ויבא משה בתוך הענן ויהי שם ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל כו'.

If so, how can it grasp the essence and being of G-dliness? The explanation: it is written, "And Moshe came into the midst of the cloud... and he was there forty days and forty nights; bread he did not eat," etc.

והי' [והיה] גופו הגשמי ניזון ממזון רוחני לבד כמ"ש לחם אבירים אכל איש וכו' ממש כמו המלאכים ואיך יוכל להיות זה שגשמי יקבל מזון וחיות מרוחני שמובדלים זמ"ז [זה מזה] בתכלית.

And his physical body was nourished by spiritual food alone, as it is written, "Man ate the bread of the mighty," etc., just like the angels. And how can this be, that something physical should receive food and life-force from something spiritual, when they are utterly separate from one another?

אך זהו ענין הענן שהיה משה ע"ה [עליו השלום] מתכסה בו דהיינו שהיה הענן שרשו ממדרגת אלקות מאד נעלה.

But this is the meaning of the cloud with which Moshe, peace be upon him, was covered: the cloud had its root in a very exalted level of G-dliness,

אך שנשתלשל ונתגשם להיות לבוש למשה ע"ה [עליו השלום] שע"י יוכל להשיג אלקות והיה לו למזון כמשל אדם הרואה ומסתכל באור צח דרך יריעה.

only it descended step by step and became material, to be a garment for Moshe, peace be upon him, through which he could grasp G-dliness, and it was food for him; as in the analogy of a person who sees and gazes at a bright light through a curtain.

כמו כן תורה ומצות מעשיות ששרשם מרצה"ע [מרצון העליון] מחכמתו ית' שהם מיוחדים בו ית' הוא חכים כו'

So too the Torah and the practical mitzvos, whose root is from the Supernal Will, from His wisdom, blessed be He, which are one with Him, blessed be He: "He is wise," etc.,

שהם למעלה מזיו השכינה שהוא רק התפשטות החיות כו' ונשתלשלו ונתפשטו ונתלבשו בעניני זה העולם הגשמי כמו קלף של תפלין וצמר של ציצית וצדקה כו'

which are higher than the radiance of the Shechinah, which is only the spreading forth of the life-force, etc.; and they descended step by step, spread forth and were clothed in the matters of this physical world, such as the parchment of tefillin, the wool of tzitzis, and charity, etc.

כשאדם עוסק בתורה ובמצות נעשה לנשמתו לבושים שנתלבש בהם בגעה"ע [בגן עדן העליון] שע"י תוכל הנשמה שהיא בחי' נברא להשיג זיו השכינה עצמות אלקות.

When a person occupies himself with Torah and mitzvos, garments are made for his soul, in which it is clothed in the Upper Gan Eden, through which the soul, which is a created being, can grasp the radiance of the Shechinah, the essence of G-dliness.

וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] שהם שרשם מרצה"ע [מרצון העליון] ב"ה. מכל חיי עוה"ב [עולם הבא] שהוא רק זיו השכינה כידוע מ"מ הם נקראים לבושים שע"י תוכל להשיג זיו השכינה ודי"ל [ודי למבין]:

And this is "Better is one hour of teshuvah and good deeds," whose root is from the Supernal Will, blessed be He, "than all the life of the World to Come," which is only the radiance of the Shechinah, as is known. Nevertheless, they are called garments, through which [the soul] can grasp the radiance of the Shechinah. And this will suffice for one who understands.

9 ועתה צריך להבין ענין אוי"ר [אהבה ויראה] שהם רק גדפין לבד להגביה עיקר הדבר שהם תורה ומע"ט [ומעשים טובים]. ולהבין מהות האהבה מה היא. הנה בק"ש [בקריאת שמע] צריך שימליכוהו למעלה ולמטה ולד' רוחות העולם.

Now it must be understood what love and awe are, [given] that they are only "wings" to lift up the main thing, which is Torah and good deeds. And [one must] understand the essence of love, what it is. Now in the Shema, one must crown Him above and below and to the four directions of the world.

פי' דכתיב מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] ותרגומו זיו יקריה שהוא רק זיו והתפשטות והארה בלבד המתלבשת תוך כ"ע [כל עלמין] וכתיב את השמים ואת הארץ אני מלא בבחי' עצמות אלקות שאינו נתפס תוך מדה וגבול.

Explanation: it is written, "The whole earth is full of His glory," and its Targum [renders], "the radiance of His glory," which is only a radiance, a spreading forth and an illumination alone, that is clothed within all the worlds; and it is written, "The heavens and the earth I fill," in the level of the essence of G-dliness, which is not held within measure and limit.

והענין ששניהם אמת כו'. כמשל בטול זיו השמש במקור השמש עצמה כידוע שבאמת עצמות אלקות מלא כל הארץ. אך מה שהוא מתפשט תוך כלי וגבול הוא בטל ונכלל במהו"ע [במהותו ועצמותו] אלקות כו'.

And the explanation is that both are true, etc., as in the analogy of the nullification of the sun's radiance within the source, the sun itself, as is known; for in truth the essence of G-dliness fills the whole earth. But what spreads forth into vessel and limit is nullified and included in the essence and being of G-dliness, etc.

10 והנה כשיתבונן אדם היטב בזה בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] ובק"ש [ובקריאת שמע] איך שבאמת הוא כן שהעולמות בטלים במקור חיותם רק מפני שהאדם הוא בכלי גשמי הגוף

Now when a person contemplates this well in Pesukei deZimra and in the Shema, how in truth it is so, that the worlds are nullified within the source of their life, only that because the person is in a physical vessel, the body,

שהוא משכא דחויא שמתגדל ומתרבה מגשמיות המסתיר ומעלים שלא יוכל לראות בעיני ראי' [ראיה] חושית אזי יתעורר בלב תשוקה שיהי' [שיהיה] קשור בהתבוננות זו כל היום ולא יפרד ממש כלל.

which is "the snake's skin," which grows and increases from physicality that hides and conceals, so that he cannot see [this] with the eyes of sensory sight, then a longing will be aroused in the heart to be bound up in this contemplation all day long and not to be separated [from it] at all.

11 וזהו קבלת מ"ש בפסוק ראשון ואהבת שיהי' [שיהיה] הוי' אלקיך שיהא תמיד קשור בהתבוננות זו ביטול העולמות להמחי' [להמחיה] ומהווה אותם רק מפני היות

And this is the acceptance of the Kingdom of Heaven in the first verse. "And you shall love": that Havayah be "your G-d," so that he will always be bound up in this contemplation, the nullification of the worlds to the One who gives them life and brings them into being. Only, because

כי גופו הגשמי לא יוכל לקבל ביטול אמתי הנ"ל יגמור בדעתו בק"ש [בקריאת שמע] ענין לימוד התורה באמרו ודברת בם.

his physical body cannot receive the true nullification described above, he should resolve in his mind, in the Shema, upon the matter of Torah study, as he says, "And you shall speak of them."

דהיינו שנפשו האלקית בעסקו בתורה נעשה יחוד אמתי עם התורה ואורייתא וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] כולא חד ממש

That is: as he occupies himself with Torah, his G-dly soul becomes a true union with the Torah; and the Torah and the Holy One, blessed be He, are all truly one.

כי אורייתא מח"ע [מחכמה עילאה] נפקת ונתלבשה בעניני זה העולם וכשאדם מלביש נפשו האלקית בעניני לימוד התורה שבזה העולם

For the Torah came forth from supernal Chochmah and was clothed in the matters of this world; and when a person clothes his G-dly soul in the matters of Torah study in this world,

אז גם שרש נפשו למעלה מתלבש ג"כ בתורה שלמעלה עד רום המעלות ונעשה שם יחוד גמור. וזהו הקב"ה יושב ושונה כנגדו כנ"ל. וזהו ה' צלך פי' כמו צל.

then the root of his soul above is also clothed in the Torah above, up to the highest heights, and a complete union is made there. And this is [the meaning of] "The Holy One, blessed be He, sits and studies opposite him," as mentioned above. And this is "Havayah is your shadow": meaning, like a shadow.

12 והנה כתיב אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. פי' שלא יאמר האדם בדרך שפלות האיך יגיע למדרגת היחוד בתורה ותפלה מאחר

Now it is written, "I am Havayah your G-d, who brought you out of the land of Egypt." Meaning: a person should not say, in a spirit of lowliness, "How will I reach the level of union in Torah and prayer, since

שהוא עדיין אינו סור מרע גמור כו' והוא עדיין בשלימות אצלו. זאת ישיב אל לבו שהשם הוא המוציא אותו מארץ מצרים.

I have not yet completely turned away from evil, etc., and [the evil] is still whole within me?" This he should take to heart: that G-d is the One who brings him out of the land of Egypt.

פי' שהוא מבדיל ומפריש בנפשו הטוב מן הרע הנפש אלקית מנה"ב [מנפש הבהמית] כשהוא עדיין לא עשה רע בפו"מ [בפועל ממש].

Meaning: that He separates and sets apart, within his soul, the good from the evil, the G-dly soul from the animal soul, when he has not yet actually done evil.

13 ואפי' [ואפילו] רשע גמור הוא ממשיך בנפשו האלקית בעסקו בתורה רק שעליו נאמר ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי.

And even a completely wicked person draws [light] into his G-dly soul when he occupies himself with Torah; only, concerning him it is said, "But to the wicked, G-d said: What have you to do with recounting My statutes?"

פי' שאין תועלת לנפשו האלקי' מפני שעליו נאמר ותשלך דברי אחריך שלא יוכל להמשיך בתוך פנימיותו וד"ל [ודי למבין]:

Meaning: there is no benefit to his G-dly soul, because concerning him it is said, "And you cast My words behind you," so that he cannot draw [it] into his inner being. And this will suffice for one who understands.

14 והנה בענין ברכות. ברוך אתה הוי' פי' ברוך הוא המשכה ורבוי שיהי' [שיהיה] הוי' שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו' יהי' [יהיה] בחי' אתה לנוכח התגלות כו'.

Now, concerning blessings: "Blessed are You, Havayah." Meaning: "blessed" (baruch) is a drawing down and increase, so that Havayah, which is the level of contraction and expansion, etc., will be in the level of "You," [addressed] face to face, revelation, etc.

אך להיות כי הגוף הוא המסתיר ומחשיך רק לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה התגלות אלקות וראו כל בשר ויהי' [ויהיה] בבחי' ביטול אבל עכשיו צריך להראות עכ"פ [על כל פנים] ענין הביטול בחיצוניות בכריעה והשתחוא' [והשתחואה] בראש הכורע כורע בברוך.

But since the body is what hides and darkens, and only in the time to come will there be the revelation of G-dliness, "and all flesh shall see," and it will be in [a state of] self-nullification (bittul), now, [therefore,] one must at least show the bittul externally, by bowing and by prostrating the head: "One who bows, bows at 'Blessed.'"

וענין רופא חולים וגואל ישראל ומברך השנים הם כלים לבחי' המשכה והתגלות אלקות כו' והכורע צריך שיראה איסר כנגד לבו.

And [the blessings] "Who heals the sick," "Who redeems Israel" and "Who blesses the years" are vessels for the level of the drawing down and revelation of G-dliness, etc. And one who bows must [bow until] an issar is seen opposite his heart.

פי' עיקר המשכה יהי' [יהיה] במוח עד שיתפשט ג"כ בלבו אפי' [אפילו] מעט היינו בחי' איסר (ועמ"ש לקמן בפי' אוסרי לגפן)

Meaning: the main drawing down will be in the brain, until it spreads also into his heart, even a little; this is the level of issar (and see what is written below on the explanation of "binding (osri) to the vine"),

שהוא בחי' חפץ כדכתי' [כדכתיב] הודו על ארץ ושמים אפי' [אפילו] בבחי' זיו והתפשטות החיות המלובש תוך כ"ע [כל עלמין] ותכלית הכוונה להיות לו דירה בתחתונים וסוף מעשה במחשבה תחלה נעוץ סופן בתחלתן ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ארץ נבראת תחלה כו':

which is the level of desire, as it is written, "His splendor is upon the earth and the heavens," even in the level of the radiance and spreading forth of the life-force that is clothed within all the worlds. And the ultimate intent is for Him to have a dwelling place among the lower realms; and "the end of the deed is first in thought," "their end is wedged in their beginning." And therefore our Sages, of blessed memory, said, "The earth was created first," etc.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/chayei-sarah/2/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok